

НАРОДЕНЪ СГОВОРЪ

бр. 104

Година II.

**БЪЛГАРИЯ
НАДЪ
ВСИЧКО.**

Год. абон. 100 лв.
1/2 год. 60 лв.
3 месеца 30 лв.

ИЗЛИЗА ДВА ПЪТИ СЕДМИЧНО

Шуменъ, 24 Септември Срѣда 1924 год.

ОБЯВЛЕНИЯ:
1.50 на кв. сантиметър—
годежи, сватбени и ви-
зитни по 50 лв.
ДОД
Справки въ печатница
П. ПЕНЕВЪ.

**СВОБОДА
ПРАВДА
ЗАКОННОСТЪ.**

НЕЗАВИСИМЪ НАРОДЕНЪ ВЪСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, КУЛТУРА И ПАТРИОТИЗМЪ.

ЕДИНЪ БРОЙ 1 ЛЕВЪ

Редактира комитетъ.

ЕДИНЪ БРОЙ 1 ЛЕВЪ

ВЪЛНЕНИ ПРѢЖДИ, Плетачни издѣлия Дамски обуца

и
всѣкаква галантария
сѣ намалени цѣни въ магазинъ „САВАТА“
на Д. Коджамановъ — Шуменъ.
3—3

ПРОДАВАМЪ СЪБСТВЕНИТЪ СИ две американски лозя

находящи се въ земл. на гр. Шуменъ
едното 12 годишно въ местността „МАНАСТИРЪ“,
отъ 1.6 дек., другото въ местността „ЧАШКА“
отъ 2.4 декара половината 2 годишно а
другата половина старо
2—4 за споразумение: Яметъ х. Хасановъ

ДАМИ И ГОСПОЖИЦИ ЗА СЕЗОНА ТИЧАЙТЕ ДА СИ НАБАВИТЕ боа (КОЖИ И МАЙШОКИ)

отъ Лесници, Дивети, Корсазии, Чехали,
Диви-Котки и Зайци.
ГОЛЯМА ИЗЛОЖБА НА ПЛЕТИВА (ТРИКОТАЖИ)
МОРЕ ОТЪ ПРЕЖДИ БЪЛГНИ ВСЕВЪЗМОЖНИ
КОВБОРИ И ИЧЕСТВА.
Всичко това само при „ЕЛЕОНОРА“
Г. М. ИВАНОВЪ

За нуждающитъ се отъ дрехи при шивачницата „МЕРКУРИЙ“

на
ИВАНЪ ШАЛАМАНОВЪ
СРѢЩУ БЪЛГ. НАРОДНА БАНКА

Съобщавамъ на почитаемитъ граждани, че по слу-
чай зимния сезонъ пристигнаха ми разни български и и-
нострани вълнени платове за спортни и официални кост-
юми и за най-модернитъ балтони и пардесюта.
Въ ателието ми изработватъ се по най-новитъ мо-
дели дамски и мъжки костюми.

— РАБОТА БЪРЗА И АКУРАТНА. —

ПРИ НАЙ-ИЗНОСНИ ЦЕНИ

10—8

Комунистически заговоръ.

Слѣдъ опититъ на ко-
муниститъ да болшевизи-
ратъ България по събити-
ята прѣзъ 9 юний, слѣдъ
платенитъ отъ Москва без-
умства, които струваха
кръвта и живота на мно-
го български синозе, ето
че и сега подтиквани
отъ „безъ смѣтка“ изпра-
шаното и харчено злато,
прѣдателитъ на България
сж готвяли на 14 и 15 т.
м. т. за запалятъ на ново
пожара на метяжи и
убийства. Дѣйствително
отъ тайната консператив-
на дѣйностъ на отдѣли
лица „петорки“ и пр., отъ
заловенитъ московски за-
повѣди, отъ заловеното
прѣнесено въ България
оръжие и муниции, яв-
ствуваеще, че дружбашко
комунистическия фронтъ
заема своята прѣдателска
позиция, обаче при създа-
деното положение никой
не полозираше, че фронта
ще рѣши при липса на
каквито и да е било по-
ловия, да действа тѣй
бързо при пълно съзна-
ние за единъ сигуренъ
свой погромъ. Но прѣдъ
перспективата да изпадне
въ немилостъ прѣдъ
болшевишкитъ вдѣхнови-
тели и прѣсѣхване на изо-
билния златенъ потокъ,
трѣбвало е да се направи
нѣщо за оправдание. Като
доказателство за това иш-
ватъ и думитъ на Чичери-
на казани въ засѣданието
на балканския комитетъ
при третияинтернационалъ.
Той е обвинилъ направо
българскитъ делегати за
неуспѣха на македонската
революция, понеже давали
не точни свѣдения за по-
ложението въ България.
Както и да е, юдинския

комунистическо-дружбаш-
ки заговоръ биде откритъ.
Официалнитъ свѣдения
гласятъ, че убийството на
Тодоръ Александоровъ трѣб-
вало да се прѣдстави, ка-
то дѣло на българското
правителство и по този на-
чинъ да се създаде настро-
ение срѣщу него отъ всич-
ки македонски срѣди. По
този поводъ щѣли да се
образуватъ нѣколко маке-
донски отряци, които под-
помогнати съ дружбашки
и комунистически чети отъ
Сърбия и Гърция трѣбва-
ло да настѣпятъ къмъ
София, да свалятъ прави-
телството и да провъзгла-
сятъ съвѣтско селско-рабо-
тническата властъ. Всичко
това е трѣбвало да се из-
върши по единъ прѣдвар-
ително обмисленъ планъ
на 14 и 15 й Септемарий.

Споредъ единъ заловенъ
отъ Москва, документъ зап.
било да се харчи безъ смѣт-
ка, стига цѣльта да се по-
стигне. Комунистическия
агитатори сж получавали
по 10.000 лв. мѣсечно за-
плата а водачитъ отъ 30,
до 80 хиляди лева. Всѣки
участникъ въ „тройка или
„петорка“ или въ разбой-
ническа банда получава по
5000 лв. независимо отъ
отдѣлна премия за всѣко
убийство, обири и пр.

При тѣзи потресающи
данни, всѣки трѣбва да се
запита: каква голѣма „лю-
бовъ“ къмъ българския
пролетариятъ, кара болше-
вишкитъ управници, дахвър-
лятъ тѣй безъ смѣтка по-
тоци отъ злато, или пъкъ
тукъ има сигурно нѣкоя
друга скрита пъклена
цѣль, която води къмъ
гроба на България.

Кооперативното дѣло у насъ.

На 6 й Юлий т. г. въ са-
лона на Софийския воененъ
клубъ, българскитъ коопера-
тори се присѣдника къмъ
40 милионната маса коопера-
тори отъ цѣлия святъ, която
празнува деня на своята иде-
я и цѣль.

Това голѣмо тържество е
било открито отъ г-нь Кирилъ
Г. Поповъ, извѣстенъ дѣятелъ

по кооперативното дѣло у насъ.
Сжщия е прочелъ сказка за
развоя на кооперативнитъ и-
дея и дѣло въ свѣта и България.

Г-нь Поповъ е направилъ
вѣрна характеристика на ми-
налия вѣкъ, койго за Европа
донесе развоя на капиталисти-
ческото индустриално произ-
водство и неговитъ неизбѣжни
сплътници, стопански и социал-
ни кризи. Споредъ сказчика
идеята за стопанската взаим-
нопомощъ, която се яви като

реакция на идеологията на
капитализма и марксизма, е
намерила своя отзвукъ и у
насъ още прѣди освобожде-
нието ни. Това сж селскитъ
каси, организирани отъ Мит-
хадъ паша още въ 1862 год.
които биха били образецъ на
кооперации, ако участието въ
тѣхъ не е било задължително.
Тази реформа г-нь К. Поповъ
счита за прѣдѣстникъ на ко-
операцията у насъ. Освобо-
дението ни е засилило харак-
тера на дребната земледѣлска
собственостъ и екстензивното
земледелие, които характери-
зиратъ българското народно
стопанство. Упадака на заная-
титъ и пѣвнитъ сѣжъки на ин-
дустриализацията, сж прѣдиз-
викали у насъ въ малки раз-
мѣри единъ фаза на стопан-
ски кризи. Тогава се е явила
на сцената идеята на взаим-
нопомощъ на стопански сла-
битъ, която е вълотена въ
кооперацията.

За развоя на кооператив-
ната идея у насъ г-нь К. По-
повъ отбѣлзва при периода:
първия — това е билъ периода
отъ 1890 година (когато се е
основала първата кооперация
въ село Мирково—Пирдопско)
до 1903—1904 година. Този
периодъ се характеризира
съ това, че носителите на ко-
оперативната идея сж били
предимно млади интелигентни
хора, които по единично, безъ
поддрѣпката на общественото
мнение и държавата, а про-
поведватъ. Прѣзъ този именно
периодъ се създавали извѣст-
нитъ: въ Русенско—първи кре-
дитни кооперации по типа на
Райфайзенъ, първата коопе-
ративната фурна въ гр. Плов-
дивъ, първата популярна бан-
ка, консумативната кооперация
„Браски Трудъ“ и др.

Втория периодъ е билъ
отъ 1904 до 1907 год. и от-
бѣлзва значителенъ прирѣстъ
на кооперациитъ при голѣмо-
то съчувствие на обществе-
ното мнение е. Въ 1904
година кооперациитъ сж
били 24, прѣзъ 1905 година—91,
прѣзъ 1906 година 147 и прѣзъ
1907 година 240. Въ 1907 го-
дина е учреденъ първия общъ
сюзъ на кооперациитъ въ Бъ-
лгария. Прѣзъ 1909 година
броя на кооперациитъ е дос-
тигналъ до 604. Прѣзъ 1910 го-
дина се е основала и центра-
лната Кооперативна банка.

Войнитъ сж донесли раз-
витието на псевдокоопераци-
ята. Слѣдъ войнитъ коопера-
тивното дѣло е встѣпило въ
третия си периодъ: организи-
ранъ развой при пълно съде-
йствието на държавата и обще-
ствено мнение е. Въ 1915
година се е основалъ сюзъ на
популярнитъ банки, въ 1919
година се основаватъ главнитъ
кооперативни — центри: „На-
предъ“, „освобождение“, „Миръ
„Солидарностъ“ др. Въ 1920
година се основава пчеларска-

